

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดกิจกรรมอิสระในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมอิสระ ในบทนี้จะเป็นการเสนอ รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมอิสระในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการเตรียมความพร้อม การดำเนินการจัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรมอิสระ
2. เพื่อสำรวจปัญหาการจัดกิจกรรมอิสระในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการเตรียมความพร้อม การดำเนินการจัด และการประเมินผลการจัดกิจกรรมอิสระ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 104 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูล คือ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน
- 2) หัวหน้าหมวดกิจกรรม โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน
- 3) ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระจำนวน 13,803 คน
- 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 183,357 คน

2. กลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ คือ ที่ .05

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = 0.05

ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- (1) ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ จำนวน 392 คน
- (2) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 400 คน

2) กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอดี ของกลุ่มประชากรในแต่ละโรงเรียน โดยใช้สูตรของฟรอยด์ (Freund, 1979) ดังนี้

$$\text{สูตร } n_1 = \frac{N_1 \times n}{N}$$

n_1 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอดีในแต่ละโรงเรียน

N_1 = ขนาดของประชากรแต่ละโรงเรียน

N = ขนาดประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทุกระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open - ended) มีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมอิสระ และการประเมินผล การจัดกิจกรรมอิสระ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมอิสระ ประกอบด้วย ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมอิสระ และปัญหาด้านการประเมินผล การจัดกิจกรรมอิสระ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหมวดกิจกรรม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมในการจัด การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมอิสระ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมอิสระ ประกอบด้วย ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมในการจัด ปัญหาด้านการดำเนินการและปัญหาด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมอิสระ

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถาม สำหรับครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นครู เหตุผลในการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ จำนวนคาบที่สอน หน้าที่ความรับผิดชอบอื่น ๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ ประกอบด้วย การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมอิสระ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมอิสระ ประกอบด้วย ปัญหาด้านการดำเนินการ และปัญหาด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมอิสระ

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 3 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับเพศ
ระดับชั้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมอิสระ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมอิสระ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา คู่มือการจัดกิจกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ
คู่มือพัฒนาการเรียนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา บทความ แนวคิดและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติม จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ของกรมวิชาการ
หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ตลอดจนผู้บริหารและหัวหน้าหมวดกิจกรรมของโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3. จัดทำตาราง โครงสร้างของ เครื่องมือให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ

4. นำตาราง โครงสร้าง เครื่องมือวิจัยและกรอบการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษา
ตรวจและขอคำแนะนำหรือปรับปรุงแก้ไข

5. สร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่างทั้ง 4 ฉบับ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา
ตรวจสอบพิจารณา แก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด

6. นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์และความตรงของ
เนื้อหา โดยแนบโครงร่างการวิจัยและตาราง โครงสร้างของ เครื่องมือวิจัยด้วย

7. นำผลการตรวจแก้ไขและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปร่วมพิจารณาปรับปรุง
แก้ไข เครื่องมือกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งและรวบรวมข้อมูลโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ และด้วยตนเองเป็นบางส่วน
โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือถึงกรมสามัญศึกษา เพื่อขอให้กรมสามัญศึกษาออกหนังสือเฝ้าส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรในการวิจัย
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

แบบสอบถามส่งไปทั้งหมดจำนวน 1,000 ฉบับ ได้รับคืน 898 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.80 จำแนกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน ส่งไป 104 ฉบับ ได้รับคืน 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.58 หัวหน้าหมวดกิจกรรม ส่งไป 104 ฉบับ ได้รับคืน 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.58 ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระส่งไป 392 ฉบับ ได้รับคืน 355 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.56 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่งไป 400 ฉบับ ได้รับคืน 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.25 ดังรายละเอียดที่เสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ประชากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืนและสมบูรณ์	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	104	89	85.58
หัวหน้าหมวดกิจกรรม	104	89	85.58
ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ	392	355	90.56
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	400	365	91.25
รวม	1,000	898	89.80

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ โดยดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ และ เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และ เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมอิสระ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และ เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรมสูตร, 2525)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย